ÇAMLIDERE İLÇESİ TARİHİ ve ARKEOLOJİSİ

ÇAMLIDERE İLÇESİ / ANKARA / GALATİA

ÇAMLIDERE İLÇE MERKEZİ:

Çamlıdere İlçesinin Yeri ve Kısa Tarihçesi: Çamlıdere, Ankara'ya 99km uzaklıktadır. Malazgirt Savaşından sonra bölgede Türk Boyları iskân için yerleşmeye başlar. Ankara Savaşından sonra Semerkand Şehrinden **Hz. Ömer**'in soyundan **Şeyh Ali** bölgeye ailesiyle birlikte gelir ve yerleşir. Bu dönemle ilgili ilk kayıt 1463 yılı Ankara Tahrir Defteridir. Fatih Sultan Mehmed Han Dönemine ait bu kayıtta, Şeyh Ali **Kuzviran Köyü'**ndeki bazı mülkleri vakıf ettiğini, bu vakfa evlatlarını mütevelli tayin ettiğini biliyoruz. Bu yıllarda Kuzviran Köyü, Ankara Sancağına bağlı **Mudrıb/Muzrıb** idari birimine bağlıdır. 1530 yılında Kuzviran Köyü **Yabanabad** Kazasına bağlanır.

1571 yılında **Şeyh Ali Semerkandi** ve onun soyundan gelenler ünlenmiş **Kuzviran Şeyhleri** olarak anılmaya başlamıştır. Şeyhin kerametiyle ortaya çıkan **Sığırcık Suyu'**nun kullanım hakkı onun soyundan gelen evlatlarına bırakılmıştır. Kırım'dan, Balkanlar'dan ve diğer illerimizden gelen heyetler bu sudan faydalanmışlar, bu yüzden köy **Şeyhler** olarak anılmaya başlamıştır.

Çamlıdere İlçesi

Şeyhler Köyü zamanla gelişecek, Şeyhin Dergahı bir ilim yuvası olacaktır. Şeyh Ali Semerkandi Hazretlerinin evlatlarından bir çok ünlü alim yetişecektir. Bu alimler Yabanabad Kazasında yeni dergahlar açarak bölgeye irşad amacıyla yayılacaklardır. 1837 yılında **Maktul Mustafa Paşa** bir cami yaptırır. 1840 yılı kayıtlarında Şeyhler'in bölgenin en kalabalık yerleşmesidir. Sipahilik olan köyde bir medrese ile ilköğretimi veren bir sıbyan mektebi vardır.

1888 yılında **Demirciviran Köyü**'nde bulunan **Şorba** nahiye merkezi, 1907 yılında Şeyhler Köyü, Yabanabad Kazası Şorba Nahiyesi merkezi olur. Bölgede Şeyhler adının bolluğundan artık **Ali Dede Şeyhler** olarak anılmaya başlar ve 1913 yılında bölgenin en önemli kasabasıdır.

1930 yılında mülki teşkilatlardaki değişikliklerle Yabanabad adı **Kızılcahamam** olarak değişir. Daha önce nahiye merkezi olan Şeyhler bucak idare merkezidir. 1935 yılında **Çamlıdere** adını alan bucak 1953 yılında çıkan kanunla ilçe yapılır.

Çamlıdere'de eski kalıntılar en erken Roma Dönemine kadar gitmekte ve bazı Bizans Dönemi bakiyeleri görülmektedir.

ÇAMLIDERE MERKEZ KALINTILARI:

Çamlıdere Merkez Cami Bilgileri: Çamlıdere Merkez Cami günümüzde kullanılmaktadır. Geç Osmanlı dönemi cami 1918 yılı yapımı olan cami dikdörtgen planlı, yığma düz taştan inşa edilmiştir. Eğimli kırma çatısı kiremitle örtülüdür. Ahşap tavan süslemeleri ve diğer ahşap kısımları kayda değerdir. Özgün yapısını günümüze kadar korumuştur.

Çamlıdere Merkez Cami ve Çesmesi Cami 2008 yılında Koruma Kurulu kararıyla 1. Derece Anıt Eser olarak tescillenmiştir.

Çamlıdere Merkez Cami

Çamlıdere Cami Çeşmesi

Erenler Tepesi Kalesi: Kale, merkezinin 2km güneydoğusunda bulunan Erenler Tepesi Mevkiindedir.

Kale Bilgileri: Sayın Levent Egemen Vardar'ın 2000 yılında bölgede yapmış olduğu yüzey araştırmalarında tespit edilmiş bir kale/yapı'dır. Tepenin doğu yanında kısmen kayalık arazide muhtemelen gözetleme amaçlı bir kale/yapı kalıntısının duvar izleri görülmektedir. Bu alanın batısında kalan başka bir yerde de mimari kalıntılar dikkati çekmektedir. Seyrek olsa bile bu alanlarda karakteristik olmayan seramik kırıntıları gözlenmiştir.

Şeyh Ali Semerkandi Türbesi: Şeyh Ali Semerkandi Türbesi, Çamlıdere İlçesi merkezinde Körler Mahallesindedir.

Şeyh Aliyyüssemerkandi, Şeyh Ali gibi isimlerle de anılan Şeyh Ali Semerkandi Hazretleri Anadolu'muzun büyük manevi liderlerinden biridir. Osmanlı'nın kuruluş döneminde Anadolu'da yaşamış olan Şeyh Ali 1320 yılında İsfahan'da doğdu. Babasının ismi Yahya olup, soyu Hz. Ömer'e kadar dayanmaktadır. Şeyh Ali Mekke, Medine, Şam, Kudüs, Irak, Semerkand ve Çamlıdere'de gibi birçok yerde bulundu. Çamlıdere'ye gelen Şeyh Ali buranın adının Şeyhler olmasına sağlar. Burada kurduğu tekkesinde ilim ve irfanını bir ışık gibi yayar. 1457 yılında Çamlıdere'de vefat eder.

Şeyh Ali Semerkandi Türbesi

Türbe yığma ve kesme taştan inşa edilmiştir. Kırma çatı kiremitle kaplıdır. Girişin karşısındaki büyükçe sanduka Şeyhe aittir. Ayrıca girişin sağında yedi, solunda üç adet olmak üzere toplam on sanduka Ali Semerkandi'nin müritlerine aittir. Vakıflar tarafından restore edilmiştir. Koruma Kurulu kararıyla 1990 yılında 1. Derece Anıt Eser olarak tescillenmiştir. Türbe bir külliyenin parçasıdır.

Şeyhin Sandukası

Çamlıdere'nin manevi lideri olan bu büyük zat özellikle hayır duası için ziyaret edilmektedir.

Menkıbeler: 1-) Şeyh Ali Semerkandi Medine'de Peygamberimizin mezarında yedi sene türbedarlık yapar. Bir gece rüyasında **Hz. Fatıma** validemizi görür. Onun muştulaması üzerine peygamberimizin mezarı başına geçer ve bekler. **Hz. Muhammed** ona görünerek, Ali'yi "Manevi Evladı" kabul ettiğini, "Öyle bir beldeye git ki, fakirlikten beni ziyaret edemeyenler seni ziyaret etsin" emrini buyurmuştur.

2-) Ali Semerkandi kırda öküzleri otlatırken bir kurt öküzlerden birine musallat olmuş. Ali Semerkandi kurda seslenmiş. "Bu hayvanı niye yiyorsun?" diye, Kurt dile gelmiş, "Bu benim kısmetim" diye… Ali Semerkandi "Bana bir gece müsaade et sahibine haber vereyim, sonra ahrette yakama yapışmasın" demiş kurda. Kurt da razı olmuş. Ali Semerkandi akşam malın sahibine haber vermiş, sahibi durumu anlamamış ve "Olmaz öyle şey" demiş. Ertesi gün öküzünü yine sürüye katmış. Kurt gelmiş ve öküzü istemiş, Ali Semerkandi derisini parçalamaması karşılığında izin vermiş. Akşam olunca öküzün sahibine derisini götürünce sahibi Ali Semerkandi'yi suçlamış ve kadıya gitmiş. Kadıya durumu aynen anlatan Ali Semerkandi'ye kadı şahidin var mı diye sormuş. Ali "Şahidim orada bulunan ağaçlar ve kayalardır" der. Der demesine de, bu laf biter bitmez gündüz bulunduğu yerden büyük bir gürültü kopar, kadının olduğu yere ağaçlar ve kayalar kopup gelmektedir. Herkes korkudan kaçar. Bunun üzerine Ali Semerkandi bir kez daha büyüklüğünü gösterir ve "Ey kayalar ve ağaçlar! Olduğunuz yerde durun!" diye emir buyurunca olduğu yerde durur ve bu keramet sahibi kişiye herkes intisap eder.

3-) Bir yaz günü ekinler olgunlaşmış, hasat vakti yaklaşmıştır. Kadınlar yavaş yavaş tarlalardaki ekinleri biçmektedir. Hayvanlarıyla o bölgeye gelen Şeyh susar. Etrafta hiç su kaynağı yoktur. Asasını toprağa vurunca orada bir gür kaynak peyda olur. Fakat bol su olmuş ekinlere zarar verince kadınlar feryad figan ederler. Bunu üzerine Şeyh "Ey mübarek su, ne çıktığın belli olsun, ne aktığın" deyince su bir kuyu gibi olur. İşte bu su meşhur **"Sığırcık Suyudur".**

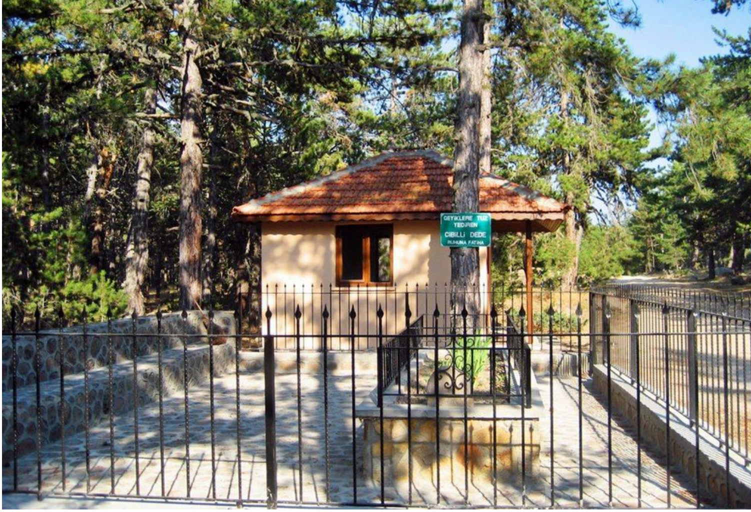
Sığırcık Suyu

Birçok yerde ekinlere musallat olan çekirge sürüleri kovmak için bu su kullanılır. Çekirgeler tarlaları istila edince bu su tarlaların etrafına dökülünce çekirgeler kaçar. Başka bir menkıbeye göre bir kabın içine koyulunca o bölgeye sığırcık sürüleri gelir ve çekirgeleri yerler.

Günümüzde Sığırcık Suyu'nun çıktığı yer Karabük İli, Eskipazar İlçesi, Sadeyaka köyünde yeni yapılan bir caminin içindedir. Sığırcık Suyu'nu veya **Çekirge Suyu**'nu Sığırcık Şeyhleri olarak Osmanlı Belgelerinde isimleri anılan Şeyh Ali Semerkandi Hazretlerinin müridleri kullanabilmektedir… Bu imtiyaz ve bilgi sadece onlara aittir…

Cibilli Dede Türbesi: Cibilli Dede Türbesi, Çamlıdere Yaylasından Kös Yaylasına çıkan yol üzerindedir.

Cibilli Dede ormanda geyiklere tuz verir, yabani hayvanları beslermiş. Ermiş bir zat olduğuna inanılmaktadır.

Cibiili Dede Türbesi

Türbe çamlar arasında üstü açık bir mezar şeklindedir. Türbe yanında namaz için betonarmeden küçük bir bina inşa edilmiştir.

Erenler Türbesi: Erenler Türbesi, Çamlıdere Yaylası yerleşimindedir.

Erenler Türbesinde kimin medfun olduğu konusunda herhangi bir bilgi yoktur.

Türbe çamlar arasında üstü açık bir mezar şeklindedir.

Erenler Türbesi

Kös Yaylası Mağarası: Mağara, Kös Yaylasında doğal oluşmuş bir mağaradır. Bulunduğu mevki itibariyle araştırılması gerektiğini düşünmekteyiz. Mağara kaçak kazılarla tahrip edilmektedir.

Kös Yaylası Mağarası

AHATLAR KÖYÜ:

Ahatlar Köyü Bilgileri: Ankara İli, Çamlıdere İlçesinde bir köy. **Ahat, "**Kendi kendine verilen söz, ahit" anlamındadır. Kayıtlarda 1840 yılında Yabanabad Kazasına bağlı bir köydür.

AKKAYA KÖYÜ:

Akkaya Köyü ve Öreni Bilgileri: Akkaya Köyü 1840 yılı kayıtlarında Yabanabad Kazasına bağlı bir köydür. Akkaya Öreni, Akkaya Köyünün yaylasındadır. Yayla evleri yapılırken örenden götürülen sütunlar, sütun başlıkları ve diğer devşirme malzemeler öreni tahrip etmiştir.

Akkaya Öreni

Yayla evlerinin kuzey batısında bir kilisenin temelleri, yayla evlerinin doğusunda Kale Mevkiinde bir gözetleme kulesi yer almaktadır. Akkaya Köyüne buradan götürülmüş aslan heykeli, kadın heykelinin alt tarafı ve diğer devşirme malzemeler bulunmaktadır. Tüm bu parçalar ören yerinin Bizans Döneminden kalmış olduğunu göstermektedir. Akkaya Öreni Koruma Kurulu Kararıyla 1988 yılında 2. Derece Arkeolojik SİT Alanı olarak tescillenmiştir.

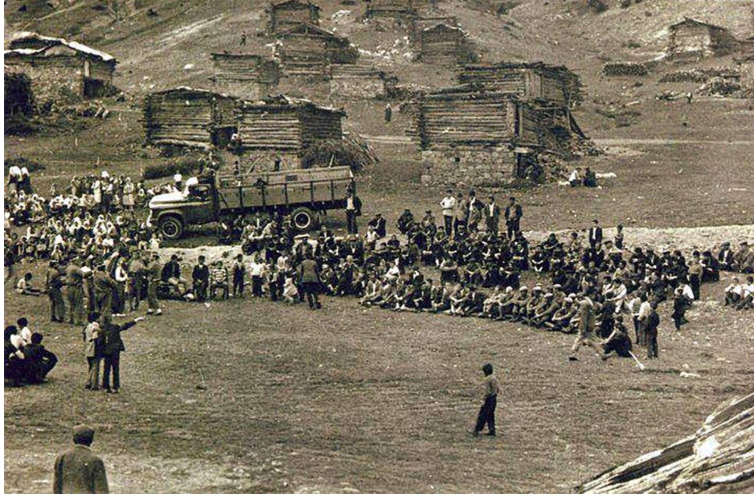
AVDAN KÖYÜ:

Avdan Köyü Bilgileri: Avrak / Avdan adına günümüzde Anadolu'da birçok köy isminde rastlamaktayız. Ankara Çamlıdere İlçesi Avdan Köyünün eski adı **Avrak**'tır.. Avrak/Avdan Osmanlı'da "Av Yapılan Bölge- Av Yeri" anlamındadır. Avdan aynı zamanda "Pazar Günü" demektir.

AVŞARLAR KÖYÜ:

Avşarlar Köyü Bilgileri ve Kalıntı Bilgileri: Avşar / Afşar: Günümüzde Anadolu'da birçok köy isminin adı Avşar veya Afşar'dır. Anadolu'ya gelen 24 Oğuz Boyunun en kalabalıklarından biridir. Avşarlar Köyü yakınındaki ören yeri Koruma Kurulu Kararıyla 2003 yılında 1.Derece Arkeolojik SİT Alanı olarak tescillenmiştir.

Avşarlar Köyü, Sayın Levent Egemen Vardar'ın 2005 yılında bölgede yapmış olduğu yüzey araştırmalarında incelenmiştir. Köy içinde tekil buluntu şeklinde Geç Antik Dönem devşirme malzeme evlerde ve kamu alanlarında yoğun olarak tespit edilmiştir. Andezit taşlardan yapılmış bloklar köy evlerinde, bahçelerinde işlevsel amaçlı kullanılmıştır

Meşeler Yaylası.

Eski Mezarlık mevkiinde temel izleri görülen yapı kalıntıları görülmektedir. Bu mevkide seyrek de olsa seramik kırıntıları görülmektedir.

Köyün 750m. doğusunda, Çam Köy yolunda kayalara oyulmuş mezarlar tespit edilmiştir. Bu kaya mezarlarının Helenistik veya Roma Dönemi kaya mezarlarına benzemektedir.

BARDAKÇILAR KÖYÜ:

Halil Dede Kimdir: Halil Dede, **Şeyh Ali Semerkandi** Hazretlerinin evlatlarındandır. Değişik rivayetlere göre Halil Dede Şeyh Ali Semerkandi'nin amcası veya amcaoğullarındandır. Bir belgede "Yabanabad kazası Avdan karyesinde medfun **Hazreti Ömer** soyundan Halil Dede" ibaresi bulunmaktadır. Ama türbesi Bardakçılar Köyündedir. Osmanlı belgelerinde Halil Dede'nin zaviyesi **"Halil Dede"**, **"Avdan Tekkesi"** ve **"Avdan Karyesi Tekkesi"** olarak geçmektedir.

Halil Dede Türbesi

Türbe kare planlı yığma taştan, üstü kiremit çatıyla örtülü bakımlı bir türbedir.

BUĞRALAR KÖYÜ:

Buğralar Köyü ve Kalıntı Bilgileri: Köyün **Saltuk Buğra Han** soyuna bağlı bir boy tarafından kurulduğu rivayet edilir. Köy **Ortadivan** adıyla kayıtlarda yer almıştır. **Şeyh Ömer Zaviyesi** vakfı olan bir köydür. Buğralar Köyü, 1463 yılı kayıtlarında Mudrıb idari birimine, 1522/1572 ve 1840 yılı kayıtlarına göre Yabanabad Kazasına bağlıdır.

Buğralar Köyü

Köy içinde bulunan 1989 yapımı caminin teras duvarlarında ve bahçesinde yer alan haç bezemeli bloklar, andezit mimari yapı taşları, köyün yakında bulunan Erken Bizans Dönemi yerleşimin varlığı olarak düşünülmektedir.

ÇAM KÖYÜ:

Çam Köyü Bilgileri: Çam Köyü 1840 yılından önce iskâna açılmış bir köydür. 1840 yılı kayıtlarında Yabanabad Kazasına bağlı bir köydür. Köyde Bizans Dönemi Kaya Mezarları vardır. **Çamköy Nekropolü** Koruma Kurulu kararıyla 1996 yılında 1. Derece Arkeolojik SİT Alanı olarak tescillenmiştir.

ÇUKURÖREN KÖYÜ:

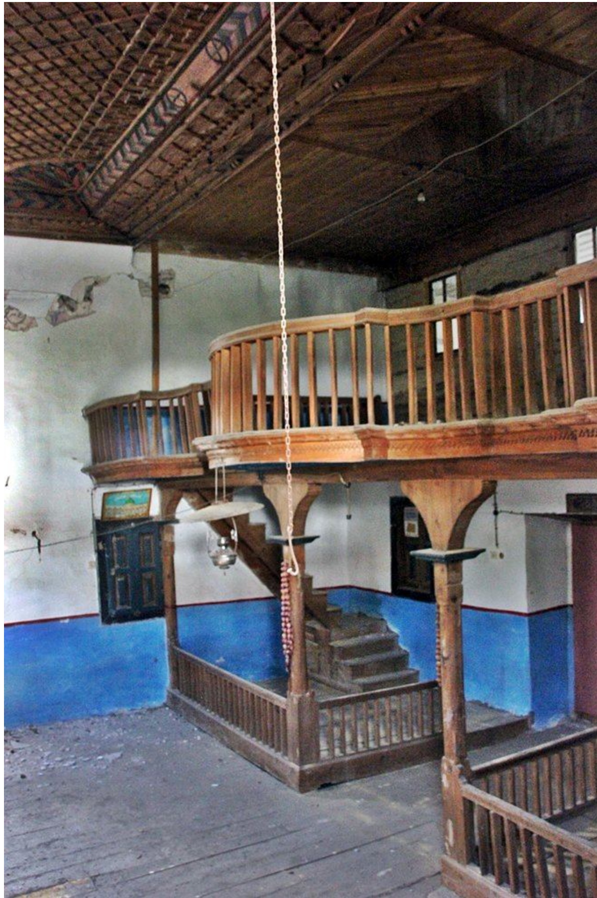
Çukurören Köyü ve Kalıntı Bilgileri: Çukurören Köyü kayıtlarda **Çukurviran, Kozcaviran** adlarıyla anılmaktaydı. 1463 yılında **Şorba** Kazasına bağlıdır, 1522/1572 ve 1840 yılları kayıtlarında Yabanabad Kazasına bağlı bir köydür. Adını köy içinde bulunan antik malzemelerden almaktadır. Köy içinde lahit parçaları dikkati çekmektedir. 1905 yılından kalma çeşme vardır. Köyün yaylası ise **Benli Yaylası** olup burada da devşirme malzemeler bulunmaktadır.

Sayın Levent Egemen Vardar'ın 2006 yılında bölgede yapmış olduğu araştırmalarda, **Öreniçi Mevkii**ndeki köy evlerinin duvarlarında üç mezar steli tespit etmiştir. Stellerden biri Geç Roma Dönemine, diğer ikisi ise Erken Bizans Dönemine tarihlendirilmiştir. Köy camisinde kullanılan devşirme malzemeler de Erken Bizans Dönemine tarihlenmektedir.

Çukurören Evi

Çukurören Cami Bilgileri: Çukurören Cami günümüzde kullanılmamaktadır. 1872-73 yılı yapımı olan cami dikdörtgen planlı, yığma taştan inşa edilmiştir. Eğimli kırma çatısı kiremitle örtülüdür. Ahşap tavan süslemeleri ve diğer ahşap kısımları kayda değerdir. Vakıf malı olan cami yok olmadan restorasyonu hak etmektedir.

Çukurören Cami 2007 yılında Koruma Kurulu kararıyla 1. Derece Anıt Eser olarak tescillenmiştir.

Çukurören Cami

Hatipler Mahallesi ve Kalıntı Bilgileri: Hatipler Köyü olarak da anılan mahalledeki kalıntılar bölgede önemli bir Bizans Yerleşiminin varlığını işaret etmektedir. Köyün tamamına yayılmış durumda andezit taşından bloklar, lahitler, aslan biçimli lahit kapakları, çift sütun başlıkları görülmüştür. Köy içindeki **Manastırlık Mevkii**nde andezit bloklar ve yüzeyde gözlenebilen duvar temelleri araştırılmayı beklemektedir.

Hatipler Mahallesi

DAĞKUZÖREN KÖYÜ:

Dağkuzören Köyü Bilgileri: Dağkuzören Köyü **Kuzvirandağ, Dağkuzviran** adlarına da sahiptir. **Kuz/Guz,** "Gölgede kalan, güneş görmeyen yer" anlamındadır. 1463-1523 yılları arasında kurulmuş bir köydür. 1522/1572 ve 1840 yılı kayıtlarında Yabanabad Kazasına bağlıdır. Köyde Bizans Dönemi ören yeri ve antik malzeme vardır.

DÖRTKONAK KÖYÜ:

Dörtkonak Köyü Bilgileri: Dörtkonak Köyünün eski adı **Şayı'**dır. **Şayı,** anlamına baktığımız Şayi kelimesine ulaştık. Şayi ise "Yaygın veya yayılmış söz, haber" bir de "Bir şeyin her noktasıyla ilgisi bulunan (pay)" anlamındadır. Dörtkonak, dört mahalleden adını almıştır. Şayı'nın ikincil anlamıyla adının buradan gelmiş olduğunu düşünmekteyiz. Günümüzde Dörtkonak Köyü, Kurt, Göl, Dedem Çayırı ve Şayı mahallerinden oluşmaktadır. 1840 yılı kayıtlarında Yabanabad Kazasına bağlı bir köydür.

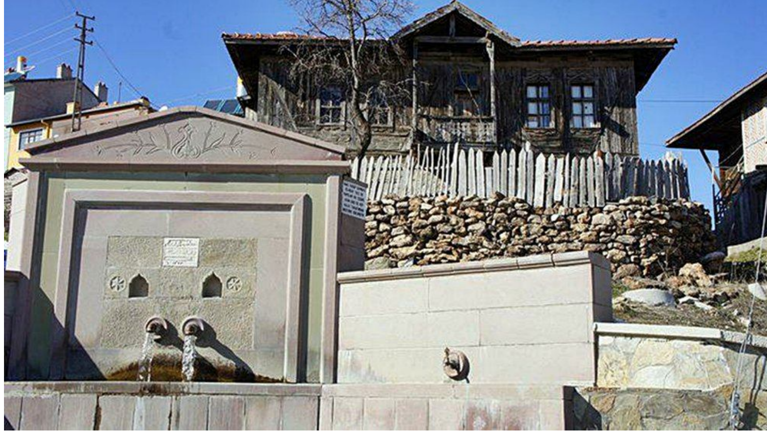
ELDELEK KÖYÜ:

Eldelek Köyü Bilgileri: Eldelek Köyü Oğuzların en büyük boylarından olan Avşar/Afşarların Delek Obasına bağlı kişiler tarafından kurulmuştur. **Delek/Dellek "**Tellak" anlamındadır. Eldelek Köyü 1463 yılı kayıtlarında Mudrıb idari birimine, 1522/1572 ve 1840 yılı kayıtlarındaysa Yabanabad Kazasına bağlı bir köydür.

ELMALI KÖYÜ:

Elmalı Köyü Bilgileri: Elmalı Köyü Osmanlı kayıtlarında **Elmalıdivanı** ve **Elmaluviranı** adlarıyla geçmektedir. Elmalı Köyü 1463 yılı kayıtlarında Mudrıb'a, 1522/1572 ve 1840 yılı kayıtlarındaysa Yabanabad'a bağlı bir köydür.

Kargalar Mahallesinde bulunan Cami ve 1904 tarihli Hacı Yusuf çeşmesi dikkati çeken eserlerdir. Ahşap konaklar tadilatı hak eden eserler olarak günümüzde ayakta kalmaya çalışmaktadır.

Hacı Yusuf Çeşmesi

Cami Bilgileri: Elmalı Cami günümüzde kullanılmaktadır. Yapım tarihi bilinmesede Geç Osmanlı Dönemi yapısına sahip cami kare planlı, yığma taştan inşa edilmiştir. Eğrisel örtülü çatısı kiremitle örtülüdür. Ahşap tavan süslemeleri ve diğer ahşap kısımları kayda değerdir.

Cami Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından onarılmıştır.

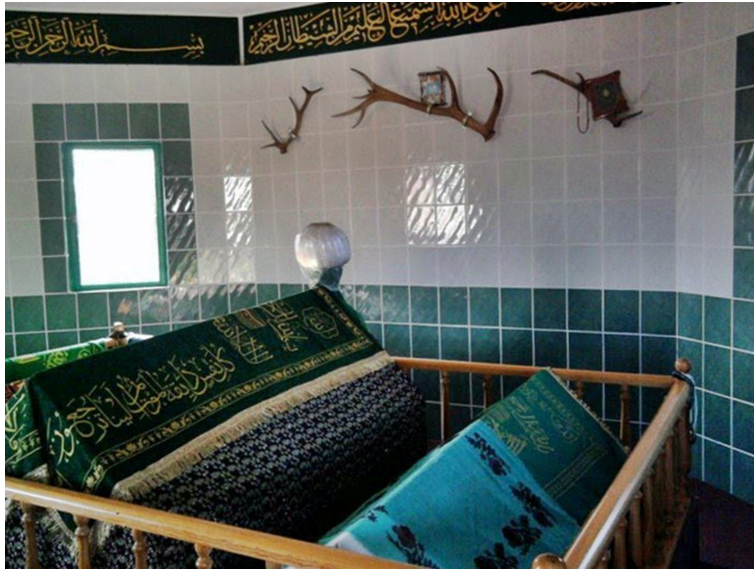
Elmalı Cami 1992 yılında Koruma Kurulu kararıyla 1. Derece Anıt Eser olarak tescillenmiştir.

Elmalı Cami

GÜMELE KÖYÜ:

Gümele Köyü Bilgileri: Gümele Köyü Yediören Köyünün dağılması üzerine kurulmuş bir köydür. **Gümele/Kümele** "Avcı kulübesi" "Bağevi" "Ahır, dam" anlamındadır. Gümele Köyü 1463 ve 1840 yılı kayıtlarında Yabanabad Kazasına bağlıdır. Köyde İncik Sultan ve Fakran Ana Türbesi bulunmaktadır.

İncik Sultan Kimdir: Anadolu'ya İslamiyeti yaymak için gelen Horasan Erenlerindendir. 1400 veya 1440'lı yıllarda yaşadığı rivayet edilir. İncik Sultan'ın zaviye kayıtları **İncik Dede** olarak Osmanlı belgelerinde görülmektedir. Bektaşi tarikatına bağlı bir zaviyedir. İncik Sultan Türbesi Çamlıdere Bayındır Barajı yapılamadan önce Yediören (Kurt) Köyündedir. Bu köyde bulunan **Fakran Ana** türbesi ile birlikte Gümele Köyüne taşınır.

İncik Sultan –Fakran Ana

Fakran Ana veya **Fakran Ebe** olarak anılan kadın erenimiz fakir kişilere iyilik yaparmış. Bu yüzden "Fakirlerin Anası" anlamında Fakran Ana ismi verilmiştir. **İncik Sultan** ile birlikte aynı devirde yaşamıştır.

Çokgen planlı türbe yerinden taşındığı için yenidir. Türbede üç sanduka bulunmaktadır. Bu mezarlardan birinin Fakran Ana'ya ait olduğunu düşünmekteyiz.

Değişik dilekler için ziyaret edilen türbede bulunan geyik boynuzlarıyla "efsunlama" yöntemiyle şifa arandığını düşünmekteyiz.

İNCEÖZ KÖYÜ:

İnceöz Köyü Bilgileri: İnceöz Köyü Türkmen/Yörük taifesinin kurduğu bir köydür. 1463 yılında Mudrib'e bağlı olan köy, 1530 ve 1840 yılı Tahrir Defterlerinde Yabanabad Kazasına bağlıdır. 1769 yılında **Hacı Osman** tarafından yaptırılan tarihi çeşme halen çalışmaktadır.

KUYUBAŞI KÖYÜ:

Kuyubaşı Köyü Bilgileri: Kuyubaşı Köyü, köy içinde bugün dahi kullanılan kuyulardan adını almıştır. Eski adı **Kusura**'dır. Kusur herkesin bildiği bir tabirdir. **Kusu** ise "Uzak, ırak olmak" anlamındadır. Buradan gelmiş olabilir.

Kuyubaşı Yaylası Mevki Koruma Kurulu kararıyla 2002 yılında 1. Derece Arkeolojik SİT Alanı olarak tescillenmiştir.

MUZRUPAĞACİN KÖYÜ:

Muzrupağacin Köyü Bilgileri: Muzrupağacin Köyü, kayıtlarda **Ağcain** ve **Ağcain Mudrıb** olarak geçmektedir. 1463 yılı kayıtlarında Mudrib'e bağlı bir köydür. Muzrup kelimesini araştırdığımızda Tekirdağ'ın Hayrabolu İlçesi Muzruplu Köyüne rastladık. Bu köyün adı Muzrup'tan gelme olup, bu da Arapçada "Damga" anlamına gelen **Mazrup**'tan türetilmiştir. Osmanlıca Sözlüğünde **Mazrub/Madrub** "Dövülmüş", "Basılmış, damgalanmış" "Matematikte ise Çarpan, Çarpılan" anlamındadır.

Köy 1522/1572 ve 1840 yılı kayıtlarında Yabanabad Kazasına bağlıdır. Köyde irili ufaklı birçok mağara bulunmaktadır. **Ağcain / Ağacin** adını ise bu mağaralardan almış olmalıdır.

MÜSELLİM KÖYÜ:

Müsellim Köyü Bilgileri: Müsellim Köyü, köy içinde devşirme antik malzeme bulunan bir köyümüzdür. 1907 yılından kalma köy konağı vardır. **Müsellim,** "Osmanlı Devleti'nde eyalet ve sancakta yönetimi elinde bulunduran kişi" ve "Ormanda çıkan ve sarma yapılarak tüketilen bir bitki" anlamındadır. 1840 yılı kayıtlarına göre Yabanabad Kazasına bağlıdır.

OSMANSİN KÖYÜ:

Osmansin Köyü Bilgileri: Osmansin Köyü, adını Osmansin Türbesinde medfun şahıstan almaktadır. Yaklaşık 900 yıllık bir tarihe sahip olduğu düşünülmektedir. Köyde 1904 tarihinde kimin tarafından yapıldığı bilinmeyen bir cami bulunmaktadır. Minaresi ahşap caminin ahşap işçiliği bulunmaktadır.

Osmansin Köyü 1463 yılı kayıtlarında Mudrıb idari birimine, 1522/1572 ve 1840 yılı kayıtlarına göre Yabanabad Kazasına bağlıdır.

Osmansin Türbesi

Osmansini Türbesi Bilgileri: Osmansini Köyü Orta Asya'dan Anadolu'ya Türk göçü sırasında kurulmuş olan köylerden biridir. Bu köyümüzün isminin köyde yatan iki merhumun adının birleşmesinden geldiği rivayet edilmektedir. Biri köy okulunun yanında bulunan türbedir, burada **Osman** medfundur, diğeri ise **Sinan** veya **Sina** olarak anılmaktadır.

Başka bir anlatıma göre Sinan'ın bir kadın eren olduğu, mezar taşına kadın eşarplarının bağlanmasından söylenmektedir. Her iki türbe üstü kapalı türbedir.

ÖREN KÖYÜ:

Ören Köyü Bilgileri: Ören Köyü, kayıtlarda **Viranköy** olarak anılmaktadır. Köy 1840 yılı Kayılarında Yabanabad Kazasına bağlıdır. Adını **Çakıliçi** Mevkiinde bulunan Roma Dönemi yerleşmeden almaktadır. Buradan köye taşınan devşirme malzeme birçok yapıda kullanılmıştır.

PEÇENEK BELDESİ:

Peçenek Beldesi Bilgileri: Peçenek Kasabası, Oğuzların 24 boyundan biridir. Antik devşirme malzeme vardır. Peçenek, 1463 yılı kayıtlarında Mudrıb'a, 1522/1572 ve 1840 yılları kayıtlarında Yabanabad Kazasına bağlıdır.

Peçenek Cami Bilgileri: Peçenek Cami 15. yüzyıl yapısı olup Erken Osmanlı camilerine örnektir. Cami dikdörtgen planlı, yığma taştan ve tuğla malzemeden, merkezi kubbeli inşa edilmiştir. Çatılar kiremitle örtülüdür. Ahşap tavan süslemeleri ve diğer ahşap kısımları kayda değerdir.

Vakıflar tarafından 1963 ve 1970 yıllarında onarım görmüştür.

Peçenek Cami 1985 yılında Koruma Kurulu kararıyla 1. Derece Anıt Eser olarak tescillenmiştir.

Peçenek Cami

PELİTÇİK KÖYÜ:

Pelitçik Köyü Bilgileri: Pelitçik Köyü, eski bir yerleşim yeri olup, devşirme malzemeler köyde bulunmaktadır. 1522/1572 ve 1840 yılı kayıtlarında Yabanabad Kazasına bağlı bir köydür.

Pelitçik köyünde taşlaşmış ve silisleşmiş bir ormanın fosilleri bulunmaktadır. 23 milyon yıl öncesine tarihlenen bu orman yaklaşık 3 hektarlık bir alana yayılmıştır. Bu fosil ormanı Koruma Kurulu kararıyla1.Derece Doğal SİT Alanı olarak tescillenmiştir.

Pelitçik Fosil Ormanı

TATLAK KÖYÜ:

Tatlak Köyü Bilgileri: Tatlak Köyü, eski bir yerleşim yeri olup, 1463 yılı kayıtlarında Mudrıb'a, 1522/1572 ve 1840 yılı kayıtlarına göre Yabanabad'a bağlı bir köydür. Bizans Döneminden devşirme malzemeler köyde bulunmaktadır. Ayrıca köye yakın Bayındır Çayı vadisinde mağaralar bulunmaktadır. Bu mağaraların da Bizans Döneminde insan eliyle yapıldığı düşünülmektedir. **İnkaya Mevki Kaya Mezarları** Koruma Kurulu kararıyla 1995 yılında 1. Derece Arkeolojik SİT Alanı olarak tescillenmiştir.

Tatlak Mağaraları

Tatlak adı için yerel halkın "Tatlı-Ak"tan türemiştir düşüncesi vardır. Bu kelimeyi ararken **Tatlık/Tatluk** kelimesine ulaştık. Bu kelime de "Tandırın sıcaklığını korumak ve ısınmak için üstüne örtülen yorgan", "Sini altına konulan küçük iskemle" "Mangal'ın altına serilen bez" ve "Önlük" anlamlarına ulaştık. Tatlak adı Tatlık veya Tatluk kelimesinden türemiş olabilir.

Tatlak Mağara

YAHŞİHAN KÖYÜ:

Yahşihan Köyü ve Kalıntı Bilgileri: Yahşihan Köyü Osmanlı kayıtlarında 1522/1572 yıllarında Yabanabad Kazasına, 1840 yılı kayıtlarında ise Şorba'ya bağlı bir köydür. Yahşihan Köyünü Oğuzların 24 boyundan biri olan Avşar/Afşar Boyunun **Yahşihanli/Yahşihanlu** Kolu kurmuştur. Yahşihan "Armağanlar" adıyla da anılmaktadır.

Yahşihan Köyü

Köy içinde Erken Bizans Dönemine mimari bloklar, çift sütun başlıkları bulunmaktadır. 1,5m boyunda sekizgen bir blok parçası dikkat çekicidir.

Yine Bayındır Barajının çekilmesiyle **Kiliselik Mevkii**nde friz blokları, sütun gövdeleri ve diğer devşirme malzemelerin köprü üzerinde kullanıldığı görülmüştür. Geç Antik Çağdan bu yana bu alanın iskân gördüğünün kanıtı olarak düşünülmüştür.

KAYNAKÇA:

Ankara İlinin birçok yerleşiminde olduğu gibi Çamlıdere İlçesini köy köy dolaşarak araştıran, bu ilçemizin tanınmasına, ilgi görmesine yardımcı olan değerli araştırmacı **Abdülkerim Erdoğan**'a şükranlarımı sunarım. Keşke onun gibi bölgesini araştıran, sahip çıkan, değerlerini ortaya koyan böyle nice insan çıkabilse.

Yine köylerindeki, kasabalarındaki değerleri, tanıtan, bunların resimlerini sosyal paylaşım sitelerine aktaran değerli kardeşlerimize teşekkürü bir borç bilirim.

1-) www.envanter.gov.tr

2-) www.ankararehberi.com

3-) www.ankarasevdam.net

4-) www.tayproject.org

5-) www.panoramio.com

6-) www.facebook.com

7-) www.ne-demek.net

8-) www.tr.wikipedia.org

9-) www.camlidereyaylasi.com

10-) www.osmansin.com

11-) www.webdeyim.net

12-) www.karahindiba.com

13-) www.gidilmeli.com

14-) www.seyhalisemerkandi.com

15-) Levent Egemen Vardar –Galatia Bölgesi Kaleleri Yerleşmeleri Yüzey Araştırması Ankara ve Bolu İlleri, 2000 -19. Araştırma Sonuçları Toplantısı Cilt:1-2001

16-) Levent Egemen Vardar –Galatia Bölgesi Kaleleri Yerleşmeleri Yüzey Araştırması Ankara İli, 2005 -24. Araştırma Sonuçları Toplantısı Cilt:2-2006

17-) Levent Egemen Vardar –Galatia Bölgesi Kaleleri Yerleşmeleri Yüzey Araştırması Ankara İli, 2006 -25. Araştırma Sonuçları Toplantısı Cilt:3-2007

18-) Derleme Sözlüğü-1993

19-) Evliyalar Ansiklopedisi 3. Cilt –Türkiye Gazetesi -1992

20-) Ankara İl Çevre Durum Raporu -2006

21-) Bilge Umar- Türkiye'deki Tarihsel Adlar- İnkılâp Kitabevi- 1993.

22-) Besim Atalay –Divanü Lûgat-it Türk -1999

23-) Türk Dil Kurumu Sözlüğü

24-) Hikmet Tanyu –Ankara ve Çevresinde Adak ve Adak Yerleri –Ankara Üni.Basımevi -1967

NOT: Bu dosya 2014 yılında www.arkeodenemeler.blogspot.com.tr ve www.sosyodenemeler.blogspot.com.tr adresinde yayınlamış olduğumuz maddelerin düzenlenmiş toplamıdır.